

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van Succulenta

Jaargang 2 nummer 1, januari 2017

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk
voorzitter 0487 – 542704
th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg
penningmeester 0485 - 880300
jjongekrijg@ziggo.nl

Riet Maessen
secretaris 024 – 3440425
rietmaessen@xs4all.nl

BIBLIOTHECARIS

Lieda Dekker 0487 – 561803
liedadekker@icloud.com

REDACTIE NOVIOCACTUM

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
th.heijnsdijk@gmail.com

Contributie: € 15,- per jaar.
gironummer NL25INGB0001914156 tnv 'Succulenta' afd.
Nijmegen.

Bijeenkomsten:
Elke eerste dinsdag van de maand bij HELICON opleidingen,
Marga Klompélaan 37, 6532 SB, Nijmegen. Aanvang 19.30
precies.

Uitnodiging

Op dinsdag 10 januari 2017 hebben we weer de jaarlijkse nieuwjaarsborrel. Deze keer bij Theo en Loes, Maasdijk 11, 6629 KD Appeltern. 0487 - 542704 Jullie zijn allemaal welkom vanaf 19.30 uur.

Hulp gevraagd.

Als bestuur van de afdeling hebben we ons het hoofd gebroken over het jaarprogramma voor 2017.

Wie heeft er een idee voor de invulling van één of meerdere avonden of delen van avonden? Of nog brutaler: wie wil zelf een avond of een deel van de avond invullen?

Je kunt je ideeën spuien in een mail of op de nieuwjaarsborrel. Of op de jaarvergadering natuurlijk, maar liever eerder. Dan kunnen we op de jaarvergadering een zo compleet mogelijk programma presenteren.

Jaarvergadering

De jaarvergadering staat gepland op dinsdag 7 februari. Mocht het in verband met de beschikbaarheid van de school nodig zijn om een andere datum te kiezen dan laten we het tijdig weten.

Seramis

Zoals jullie in het verslag verderop kunnen lezen doen we de Seramis die nog over is van de hand voor € 0,10 per liter. De seramis is wel vervuild met restjes van de plastic zakken die door de zon kapotgegaan zijn.

Verslag

Bijeenkomst 13 december 2016

Aanwezig 9 leden, afwezig met kennisgeving: Riet, Ton, Lieda (beiden ziek), Nia en Jac.

Na wat verwarring omtrent het vergaderlokaal, omdat het ouderavond is, vinden we een plekje in het lokaal Techniek. Niet helemaal ideaal, omdat er hoge tafels en krukken staan, maar wel een groot LCD scherm i.p.v. een gewoon wit scherm. Na enig geharrewar met het inloggen op de computer, wat bijna normaal is de laatste tijd, krijgt Theo hem toch aan de praat. Wel belangrijk, want we krijgen vanavond een lezing over de Azoren door Tijs Kierkels.

Maar allereerst opent Theo de vergadering en bespreekt enkele organisatorische zaken. Allereerst dat de gebruikelijke nieuwjaarsborrel op de 2^e dinsdag van de maand is, dus 10 januari en wel bij Theo thuis.

Dan komt de kwestie van de Bims aan de orde. De minimale afname van Bims is een ½ pellet, dat is 20 zakken. Daarvoor blijkt niet genoeg animo. Theo gaat na of we van een andere afdeling misschien een aantal zakken af kunnen nemen.

Ludwig vertelt dat Bims een natuurlijk product is nl. puimsteen en dat het een inert materiaal is, dat veel water op kan nemen. Hierop haakt Johanna in over de Seramis, die we nog in voorraad hebben. Het is vervuild met plastic van de zakken, die kapot gegaan zijn. Ze stelt voor de prijs van € 0.40/l te laten zakken tot € 0,10/l en attendeert nog eens op het feit dat we Seramis hebben.

Uiteindelijk is het tijd voor de lezing van Tijs over de Azoren en als er nog tijd over is Gran Canaria. Van te voren waarschuwt hij ons dat er geen succulenten groeien op de Azoren. Dus wie nu geen interesse meer heeft kan de zaal verlaten. De Azoren liggen

Ipomoea indica, een woekerende exoot

1300 km van Portugal af en 2500 km van Amerika. Ze zijn van vulkanische oorsprong en liggen op een zogenaamde hotspot. In 1958 is de laatste vulkaan ontstaan en in 1998 was er nog een grote aardbeving.

Tijs en Wilma zijn naar het eiland Sao Miguel geweest. Louter omdat dat het enige eiland is waar goedkope vluchten naar toe gaan. Het is dan ook het eiland waar het toerisme toeneemt, hoewel het geen grote vlucht zal nemen, want het weer is niet echt aantrekkelijk, zeer wisselend en onvoorspelbaar.

Het eiland is van oorsprong kaal, immers vulkanisch, dus alles wat er groeit is van elders gekomen. Daar maken ze een eigen ontwikkeling door, los van hun herkomst. Veel planten en dieren zien er daarom net iets anders uit.

Er is veel land in cultuur gebracht en er zijn veel melkveehouderijen. Veel wilde natuur is er dus niet meer. Wel zijn

De Ginger Lily, *Hedychium gardnerianum* is de ergste woekeraar

er veel geisers en borrelende modderpoelen met elk hun eigen bacteriecultuur. Daardoor zijn ze allemaal anders van kleur. Het eiland is erg groen door de vele regen. Langs bijna alle wegen zijn Hortensia's geplant, ook langs kleine binnenweggetjes. In het begin is dat erg leuk, maar al gauw gaat het vervelen.

Op de Azoren groeien als enige plek in Europa theestruiken (*Camelia sinensis*). Het is hier heel goed mogelijk om biologische thee te kweken.

Verder worden er ananassen buiten en, wat bijzonder is, in kassen gekweekt.

Oorspronkelijke bewoners waren er niet. In 1432 is het ingenomen door Portugal en de mensen, die er nu wonen zijn allemaal Portugezen. De bebouwing is dan ook volledig Portugees. Het lijkt of je ergens in midden-Portugal bent i.p.v. midden in de Atlantische Oceaan.

Dan de flora op het eiland. Deze lijkt in niets op de Canarische eilanden. 60% van de planten zijn exoten en overwoekeren de oorspronkelijke begroeiing.

Een voorbeeld hiervan is *Ipomoea indica*, die snel groeit en de onderbegroeiing verstikt. De Ginger Lily, *Hedychium gardnerianum* is de ergste. Hij groeit met dikke wortelstokken overal overheen. Afkomstig uit de Himalaya en ijzersterk. Hij kan 2,5 meter hoog worden en bloeit prachtig.

De inheemse *Euphorbia azorica*

Hij hoort tot de 100 ergste invasieve soorten van de IUCN. Hij koloniseert heel snel grote oppervlakten op 2 manieren. De kleverige zaden worden verspreid door vogels en zoogdieren en de wortelstokken groeien overal overheen. Rijke mensen met veel grond hebben dit soort planten in het verleden geïmporteerd voor hun parkachtige tuinen.

Andere planten die Tijs o.a. laat zien zijn: *Euphorbia azorica*, wel inheems, maar weinig spannend, *Azorina vidalii*, een *Campanula* soort en aan de binnenrand van de caldeira Logoa de Fogo: *Viburnum tinus* spp *subcordatum*, een *Potentilla* en een Butterfly orchidee.

Ze hebben ook nog een tochtje gemaakt aan de noordkant van het eiland, deels over een natuureducatiepad. En zowaar daar hebben ze een succulent gevonden: de *Tolpis succulenta*, een succulente paardenbloem. Endemisch op de Azoren en Madeira.

Viburnum tinus spp subcordatum

En ook nog een succulente paardenbloemachtige: *Tolpis succulenta*

Tot zover de Azoren.

Dan is het pauze. Het grappige aan deze avond is dat om de 10 minuten een zoemer afgaat. Vanwege de ouderavond hebben ouders een zgn. 10 minutengesprek. Het went snel.

Na de pauze krijgen we verschillende mooie foto's te zien van Gran Canaria.

De eerste foto is Tijs met een *Euphorbia canariensis*.

Hij heeft 4 jaar geleden in februari dit eiland bezocht. Het was toen een flinke periode droog geweest. Dit was aan de planten te zien.

We zien enkele, voor mij bekende planten, die op veel van de Canarische eilanden te zien zijn, zoals *Senecio kleinia*, *Sonchus brachylobus*, diverse *Aeoniums*, *Echium* soorten en *Euphorbia*'s.

Een bijzondere boom is de voor Gran Canaria endemische *Dracaena tamaranae*, niet te verwarren met de 'gewone'

Tijs bij *Euphorbia canariensis* op Gran Canaria

Sonchus brachylobus op Gran Canaria

drakenbloedboom. Helaas is hij waarschijnlijk in het wild uitgestorven.

Hij heeft ook diverse tuinen bezocht. Het Palmitos Park, vlakbij Maspalomas en de Jardin botanico vlakbij de hoofdstad, die zeer de moeite waard was. In deze tuin zijn eilandjes gemaakt van endemische planten van één bepaald Canarisch eiland.

Zo komt er een eind aan een wel zeer geslaagde lezing van Tijs. De Azoren, een eilandengroep, onbekend bij velen, zijn op een heel heldere en interessante manier voor het voetlicht gebracht. Theo bedankt hem en Johanna overhandigt hem een fles wijn als dank.

Johanna Jongekrijg

Lief en Leed

Hieronder staat een scan van de kaart die Johanna ontving van Thea Giesen. Bij haar man Gerard is de linkerarm geamputeerd. Thea en Gerard vinden het fijn als de leden van de afdeling ook weten hoe het met hen gaat.

Gerard is inmiddels ook alweer geslaagd voor zijn rijbewijs. Dat maakt dat hij zich weer meer kan inzetten voor het bedrijf. Dat is voor iedereen in het gezin een grote opluchting.

Wij wensen Gerard en Thea en de kinderen heel veel sterkte bij het verdere herstel.

Beste Johanna.

Ik wens je hele fijne, gezellige Kerstdagen toe en alle goeds voor 2017!!!

Met Gerard gaat het wel goed, een ware tijd achter de rug, op 14 Okt. is Gerard geopereerd en 4 dagen in de Radboud gelegen, mocht Gerard weer naar huis, de wond heb ik iedere dag verzorgd wat heel goed ging, nooit ontstoken geweest, en mooi afgesbarst. Verder nog 2x per week naar de fysio therapie in de St. Maarten kliniek. Heeft de

Ergo er al opzitten. Ook geen verband meer, nu krijgt Gerard een hiner om, waar daarna een hoker om komt met een kliksysteem, voor een tucel prothese, maar zover zijn we nog niet, eerst dit met die hiner - moet langzaam opgebouwd worden. Johanna - we hebben veel mee gemaakt ook het bedrijf moest doorgaan, onze middelste zoon Rob is van de een op andere dag gestopt met werk, had nog een volledige baan, dat gaat nu goed, moet eerst ook nog wennen. Verder kijken we vooruit en blijven positief. Een ding, hopen dat het weg blijft, kan alleen nog uitschakelen naar de longen -> 1 Febr. - werd door de scan. Blijft spannend. Johanna, nu ben je een beetje op de hoogte. Hartelijke groeten van Gerard en Thea

Een praatje bij een plaatje: EIK

Ergens midden jaren negentig raapte ik op een Noord-Italiaanse kwekerij een eikel op en stopte 'm thuisgekomen in een pot. Ik dacht dat het een steeneik was en de bedoeling was om 'm op te voeden als bonsai. Een paar jaar naderhand begon ik toch te twijfelen over zijn identiteit. De beharing aan de achterkant van de blaadjes was niet helemaal conform die van een steeneik en ook de getande bladranden waren niet karakteristiek.

Nu bestaan er zo'n tien Mediterrane eikensoorten en de vraag welke het was, bleek niet zo eenvoudig te beantwoorden. Hij leek op geen enkele beschrijving; altijd week hij op kleine punten af. Ik hield het er maar op dat het een kermeseik was.

Ondertussen protesteerde hij hevig tegen het bonsaischap. Ik had zijn hoofdwortel een flink eind uit de pot getild, zodanig dat hij over de rand hing in de cascdestijl. Daarop stopte hij helemaal met

groeien. Als waarschuwing liet hij af en toe een blaadje vallen. Uiteindelijk gaf ik het op en zette 'm in een grotere pot. Toen we naar Den Dungen verhuisden, plantte ik mijn hele collectie Mediterrane boompjes en struiken in de vollegrond. Meteen de eerste winter vrozen ze bijna allemaal dood. Behalve de eik. Die kreeg er na een aantal jaren lol in en toonde eindelijk zijn ware aard: het bleek een kurkeik te zijn. Inmiddels is hij 20 jaar en groeit hij als kool.

Tijs Kierkels